

Trots op Almelo

Van katoen & nu heette de stadsmusical die in september 2014 in Almelo werd opgevoerd ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de gemeente en de lokale woningcorporatie Beter Wonen. Het evenement zou een stempel drukken op de toekomstige rol van kunst en cultuur in de stad.

Centraal stond het textielverleden van de stad, waarvan de gevolgen nog pijnlijk zichtbaar zijn. Almelo kent bovengemiddeld veel inwoners met een laag inkomen en dito opleiding. Met de stadsmusical wilden gemeente en woningcorporatie het zelfvertrouwen een *boost* bezorgen. En dat is gelukt. Samen met HET Symfonieorkest, enkele professionals, en vooral een grote groep vrijwilligers werd het theaterstuk ontwikkeld. Een onvervalst familiedrama, waarin heden en verleden, rijk en arm, allochtoon en autochtoon, klassiek en modern met elkaar werden vervlochten. 'Verbinding' was de rode draad én de boodschap aan de Almeloërs. De stadsmusical vertelde het verhaal van de gewone man, niet dat van de textielbaronnen of bestuurders. Dat verenigde bewoners uit alle lagen van de bevolking.

'Alsof voetbalclub Heracles speelde, zó groot was de opkomst', aldus gemeentelijk ambtenaar Lies Kamphuis. 'Hordes mensen trokken naar de voormalige katoenfabriek aan de rand van de stad, tien avonden lang, duizend man per avond!' De voorstellingen brachten de bewoners een ongekend gevoel van trots, vertelt Kamphuis. 'Toen wisten we het zeker bij de gemeente: cultuur lééft in Almelo, en er is veel meer mogelijk dan we dachten.'

Kamphuis is programmamanager Leren en Vrije tijd en met strategisch adviseur Marc Veldman verantwoordelijk voor het cultuurbeleid.

Zij stelden, met de culturele partners, de conceptnota *Stadsvisie Cultuur 2016-2020* samen, die in juni aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. 'Het werd tijd voor een nieuw plan, het vorige dateerde uit 2007.'

Culturele cafés

De musical toonde dat kunst en cultuur de identiteit van een stad en haar bewoners kunnen bepalen. 'Als de Almelse talenten Ilse de Lange en Herman Finkers trots zijn op hun stad, waarom de bewoners dan niet? Daar wilden we met de nieuwe cultuurplannen op aanhaken.'

Vanaf het begin werkten de gemeente en culturele instellingen nauw samen aan de totstandkoming van de visie. 'We vroegen ons eerst af welke weg we samen wilden bewandelen, voordat er vanuit budgetten zou worden gedacht', vertelt Angelina Schoonewille, directeur van Kaliber Kunstenschool (voor dans, muziek, zang en andere kunstvormen). 'Gemeenten neigen ertoe bij het opstellen van beleid vanuit de disciplines te redeneren, in plaats van te kijken naar de doelen. Naast intrinsieke waarde kunnen kunst en cultuur worden ingezet bij het aanpakken van sociale knelpunten. Almelo pikt dat op en zet daarmee een stap vooruit.' Na ruggenspraak met maatschappelijke stakeholders inventariseerden gemeente en instellingen de wensen en verlangens. Tijdens culturele cafés kreeg een brede mix van bewoners, (amateur) kunstenaars en ondernemers vragen voorgelegd, zoals: Wat vind je van het huidige cultuuraanbod? Welke maatschappelijke ontwikkelingen acht je van belang. En: welke rol zou cultuur in de aanpak kunnen spelen?

Vier uiteenlopende toekomstscenario's voor het cultuurbeleid van Almelo dienden als

Stadsmusical *Van katoen & nu*.
Fotografie: Marike Gerritsen

voedingsstof voor discussie. Ze richtten zich op de stad als culturele maker, als representatie van 'topcultuur', op cultuur als cement of op cultuur die de stad tot bloei brengt. 'Daarmee konden we de tegenstellingen tussen de beleidsopties goed zichtbaar maken, zodat keuzes maken makkelijker werd', vertelt Schoonewille. 'Eén keer hielden we een stemming met de voeten. Hoe meer animo voor een bepaald scenario, des te harder het gestamp.'

Dit resulteerde in een definitief voorstel. Daarin staat dat cultuur een belangrijke rol kan spelen bij een versnelde aanpak van maatschappelijke vraagstukken, en dat het loont om kunst en cultuur meer in te zetten om kwetsbare groepen te ondersteunen en talentontwikkeling te stimuleren. 'Community art-projecten (...), zoals de stadsmusical *Van katoen & nu*, toonden aan dat niet alleen de talenten en vaardigheden van individuen worden versterkt, maar ook de gemeenschapszin wordt vergroot.'

Talenteruiskamer

Sinds gemeente en instellingen er gezamenlijk de schouders onder zetten, lijkt de geest uit de fles. Bovendien heeft de gemeenteraad de aangekondigde bezuiniging op het cultuurbudget teruggedraaid. 'Maar', waarschuwt Kamphuis, 'de gemeente wil niet investeren in stenen, maar in activiteiten. Daarom moeten we blijven luisteren naar wat de bewoners willen.'

Zo draait sinds twee jaar Talenteruiskamer Naxt (New Arts Xperience Twente), waar inwoners terechtkunnen voor muziekproductie, dj'ing, urban dance, fotografie/visuals en de nieuwste kunststijlen. 'We proberen deze tak uit te laten groeien tot een productiehuis, in brede zin', vertelt Schoonewille, 'want daar is behoefte aan. Een soort talenteruiskamer waar jongeren tussen de 12 en 25 jaar zich met muziek en dans bezighouden, maar ook hun vrije tijd doorbrengen, een hapje eten en sporten.' Talenteruiskamer mogen samen met professionals producties maken en daarmee door het land reizen. Voor deze plannen bestaat veel draagvlak onder sport- en welzijnsvoorzieningen, het bedrijfsleven en de lokale ROC. Het onderwijs verheugt zich op stageplaatsen voor de leerlingen van de artiestenopleiding en van de opleidingen voor kok en sociaal-maatschappelijk werk. 'Ook voetbalvereniging Heracles wil meedoen!' •

100 jaar. Eén stad
Twee families
Honderd verhalen
Duizenden bezoekers

van katoen & nu

de stadsmusical

vanaf 10 september 2014 op het Indië terrein

